

بررسی و ارزیابی کیفی چمن بومی لولیوم مولتی فلوروم در مقایسه با چمن اسپورت تجاری

محمد جواد ابراهیمی^{۱*}، الهام سعیدی پویا^۱، علی تهرانی فر^۱، علی گزانچیان^۲

^۱دانشگاه فردوسی مشهد (email: mjeb110@gmail.com)

^۲مرکز تحقیقات کشاورزی خراسان رضوی

چکیده

از جمله روش‌ها جهت بومی‌سازی طراحی منظر، استفاده از گیاهان بومی از جمله گراس‌ها است که دارای ارزش زینتی هستند. بنابراین این پژوهش برای بررسی یکسری صفات کیفی چمن بومی لولیوم مولتی فلوروم در مقایسه با چمن مخلوط وارداتی انجام شد. در این آزمایش از اکوتیپ بومی لولیوم مولتی فلوروم (*Lolium multiflorum* Lam.) و چمن مخلوط تجاری، در قالب طرح اسپلیت پلات در زمان با ۳ تکرار استفاده شد. نتایج حاصل نشان داد که رنگ و بافت چمن‌ها در فصل پائیز بهتر از زمستان و تراکم و کیفیت کل در زمستان بیش از پائیز بود. بین دو چمن مورد مطالعه لولیوم مولتی فلوروم تراکم و کیفیت بالاتری نسبت به چمن مخلوط تجاری نشان داد. با توجه به نتایج مطالعه حاضر در مقایسه لولیوم مولتی فلوروم در برابر چمن مخلوط وارداتی به کشور، گیاه بومی لولیوم مولتی فلوروم تراکم بالاتری در دو فصل رشد نسبت به چمن مخلوط نشان داد که به خاطر صفت بارز چمن لولیوم در سرعت سبز شدن سریعتر است. با توجه به صفات کیفی مطلوبی که در لولیوم مولتی فلوروم حاصل گردید میتوان از این چمن در مناطقی که قصد پوشش دهی سریع و موقت داریم استفاده کنیم چرا که با سرعت بالای سبز و متراکم شدن، این چمن میتواند خصوصیت پوشش دهی سریع را به فضای سبز بدهد. همچنین از این گیاه بومی میتوان در مناطقی که چمن در زمستان زرد رنگ می‌گردد طی فرایند over seeding استفاده کرد.

واژه های کلیدی

استقرار، کیفیت، مخلوط چمنی

مقدمه

در کلیه برنامه‌ریزیهای شهری به خصوص ایجاد فضای سبز، به علت طولانی بودن زمان ارزیابی نتایج حاصله از گونه های مختلف مورد استفاده، بالاخص گونه های وارداتی به کشور، اطلاع دقیق از خصوصیات اقلیمی منطقه اهمیت فوق العاده ای در شناسایی و انتخاب گونه های سازگار با منطقه دارد. سالانه مبالغ هنگفتی ارز جهت خرید بذور چمن از کشور خارج می‌شود بدون اینکه تحقیقات لازم در زمینه

بررسی سازگاری ارقام مختلف چمن با شرایط اقلیمی کشور انجام شود و امروزه نیاز به رفع این مشکل در داخل کشور یک ضرورت است. در واقع چمن ها جزء اصلی اکثر فضاهای سبز شهری اند. جدای از بحث زیبایی آنها، نقش‌های دیگری را هم ایفا می‌کنند که از جمله آنها می‌توان به نقش آنها در تثبیت خاک، جلوگیری از فرسایش آبی و بادی، کاهش گرد و خاک، تعدیل اثرات سرمای محیط، نور شدید و آلودگی صوتی اشاره نمود.

یکی از موارد مهم در چمن کاری، انتخاب بذر یا مخلوط بذری با کیفیت است که با شرایط آب و هوایی سازگار بوده و متناسب با محل و زمین مورد نظر باشد. کیفیت ضعیف بذر، موجب کاهش قوه نامیه و یا گسترش علفهای هرز و یا رشد گراس‌های ناخواسته می‌گردد. همچنین استفاده از بذور دارای کیفیت نامرغوب ممکن است منجر به تولید چمن با کیفیت نامناسب گردد. اگر گونه چمنی سازگار با محیط به درستی انتخاب شود، مراقبت از چمن به احتمال زیاد رضایت بخش خواهد بود. در غیر اینصورت با مراقبت زیاد هم، چمن مطلوبی نخواهیم داشت. بنابراین، اطلاع از ویژگی‌های سازگاری چمن‌ها به طراحان حرفه ای کمک خواهد نمود که با توجه به منطقه خاص، انتخاب درستی داشته باشند. از طرفی سازگاری برای بقای گونه های چمن، امری اساسی است که نمی‌توان آنرا نادیده گرفت. از این رو اصلاح کنندگان چمن به دنبال کولتیوارهای چمنی هستند که قادر به رشد رضایت بخشی در دامنه وسیعی از اقلیم ها، خاکها و شرایط محیطی باشند (۸).

از طرفی دیگر، از جمله روش‌ها جهت بومی‌سازی طراحی منظر، استفاده از گیاهان بومی از جمله گراس‌ها است که دارای ارزش زینتی هستند (۱۱). گراس‌های بومی در طول تاریخ کمتر به عنوان پوشش چمن استفاده شده‌اند اما به دلیل مقاومت به خشکی و نیاز به نگهداری کم، محبوب می‌باشند و پس از استقرار، نیاز کمتری به آبیاری و کوددهی نسبت به ارقام وارداتی دارند. بر طبق گزارش باتلر و همکاران (۴) گیاهان بومی به دلیل سازگاری به شرایط محلی، گیاهان مقاومی هستند. بنابراین امروزه توجه بیشتری به سمت انتخاب و تکثیر گونه های چمن بومی که دارای صفات مطلوب باشند، مبذول شده است (۱۲). برخی گراسهای بومی به عنوان گراسهای چمنی، پتانسیل قابل ملاحظه ای بدلیل تراکم بالای برگ و مقاومت به خشکی نشان داده اند (۱ و ۵ و ۹). این گراسها گزینه های مناسبی برای تولید گراس-های پاکوتاه با جذابیت بیشتر و نیاز به نگهداری کمتر به عنوان چمن